

PĀRSKATS PAR VĀCIJAS JŪRAS ŠĶĪRĒJTIESU ASOCIĀCIJU

Vācijas jūras šķīrējtiesu asociācija (GMAA) jau vairākas desmitgades piedāvā augstas kvalitātes šķīrējtiesas procesus strīdu izšķiršanai jūras uzņēmējdarbības sektorā. Atsaucoties uz tirgus vajadzībām, GMAA dažu pēdējo gadu laikā ir pievienojusi savam piedāvājumu klāstam arī citas, alternatīvas strīdu izšķiršanas metodes, kā starpniecība, spriedumi un ekspertu viedokļi.

Vācija kļūst par arvien populārāku valsti starptautisko šķīrējtiesas procesu veikšanai. Lielākā daļa starptautisko kuģniecības līgumu nosaka šķīrējtiesas procesu, īpaši fraktēšanas, kuģu būvniecības un kuģu pārvaldības līgumi un pavadzīmes. Īpaši jāatzīmē, ka pat puses no ārvalstīm arvien biežāk piekrīt izšķirt vai izskatīt savus strīdus saskaņā ar GMAA noteikumiem. Uz Vācijas procesuālo tiesību un UNCITRAL noteikumu pamata GMAA ir izdevusi īpaši šai nozarei paredzētus šķīrējtiesas noteikumus, kuri ir starptautiski atzīti un nodrošina kvalitatīvus, juridiski saistošus, objektīvus, ātrus, efektīvus un izdevīgus procesus. Šie šķīrējtiesas noteikumi ir pierādījuši savu vērtību vairāk nekā trīs desmitgažu laikā. Tie tiek regulāri pielāgoti pašreizējiem uzlabojumiem esošajā praksē un likumdošanā.

GMAA vadlīnijām, salīdzinot ar jebkuriem starptautiskajiem šķīrējtiesas noteikumiem, ir zināmas priekšrocības. Tomēr ir daži punkti, kuros tās atšķiras no šķīrējtiesas procesiem citās valstīs. Tam pamatā ir GMAA šķīrējtiesas noteikumu 13.pants, saskaņā ar kuru šķīrējtiesnešiem katrā procesa fāzē ir jācenšas panākt miermīlīgs strīda iznākums un, ja tas ir praktiski, pat jāierosina pusēm draudzīgs izlīgums. Tas nepadara GMAA šķīrējtiesas procesus par starpniecību, bet ienes šķīrējtiesas procesos līdzsvarojošus un starpniecības elementus, ļaujot lielākajā daļā gadījumu rast ātrus – līdz ar to nedārgus – vienprātīgus risinājumus. Gadījumā, ja pārrunās par izlīgumu netiek gūts vēlams rezultāts, šķīrējtiesa absolūti objektīvi un neatkarīgi no jebkādiem iepriekšējiem izlīguma ieteikumiem ātri izdod starptautiski spēkā esošu nolīgumu.

To, vai juridiskie jautājumi, kas ir strīda pamatā, ir uzskatāmi par atbilstošiem Vācijas vai attiecīgās valsts, piemēram, Anglijas, likumdošanai, nosaka tikai strīda puses, piemēram, ar šo šķīrējtiesas pantu:

"All disputes arising out of or in connection with this contract or concerning its validity shall be finally settled by arbitration in accordance with the Arbitration Rules of the German Maritime Arbitration Association. [ ] law to apply."

Šis pants ir derīgs arī tā īsajā formā:

"GMAA Arbitration, [ ] law to apply."

Ārzemju likuma piemērošana nemaina faktu, ka procesi atbilst vācu pamatīguma un efektivitātes standartiem. Pateicoties stingrām būtiskuma pārbaudēm, nevajadzīgi jautājumi un argumenti tiek izslēgti no šķīrējtiesas procesiem, kuri rezultātā paliek precīzi.

GMAA procesuālās tiesības ar nolūku izvairās no terminu "Pirmstiesas atklājums" vai "Atklājums" lietošanas, kuri ir izplatīti citās tiesu sistēmās, toties sniedz šķīrējtiesai varu pieprasīt dokumentu uzrādīšanu. GMAA procesi notiek daudz ātrāk nekā citās valstīs – ne tikai mutiskā noklausīšanās, bet viss process no sākuma līdz beigām. Tas notiek, pateicoties stingrajai procesuālajai kontrolei, ko veic šķīrējtiesa, no vienas puses, un draudzīgajiem izlīgumiem, kas bieži tiek panākti, no otras puses.

Šķīrējtiesneši aprēķina savu atalgojumu saskaņā ar fiksētu likmi, kas tiek noteikta, pamatojoties uz prasības vērtību lietas uzsākšanas laikā. Pati šķīrējtiesneša iecelšana, piemēram, lai prasībai neiestātos noilgums, ir bez maksas. Turklāt, procesu ierobežošana ar prasības būtiskajiem aspektiem, salīdzinājumā ar citām valstīm vai šķīrējtiesas noteikumiem, ievērojami samazina juristu atalgojumu

Iesaistītās puses bieži vien vēlas tikai atrisināt vienu vienīgu jautājumu, lūdz juridisku atbalstu kuģu būves projektam vai vienkārši cenšas izvairīties no šķīrējtiesas vai valsts tiesas procesiem labu biznesa attiecību vārdā. Šādos gadījumos GMAA piedāvā speciālistus un efektīvu noteikumu klāstu citām alternatīvām strīdu izšķiršanas metodēm, kā samierināšana, spriedumi, ekspertu viedokļi vai starpniecība – pēdējais jau ir obligāts noteikums daudzos līgumos.

Visi GMAA procesi ir ad-hoc, t.i., tiek veikti bez GMAA valdes vai sekretariāta iesaistīšanās.

Starptautiskie kravas pārvadātāji var izvēlēties pārstāvjus vai šķīrējtiesnešus no vairāk nekā 200 GMAA locekļiem no vairāk nekā desmit dažādām nācijām, ieskaitot juristus, kuri ir specializējušies kuģniecības nozarē, kuģotājus, pilnvarotus ekspertus un kādreizējos tiesnešus, kuriem visiem ir ievērojama pieredze jūras šķīrējtiesā un alternatīvās strīdu izšķiršanas metodēs.

Papildu informāciju angļu valodā par dažādiem GMAA šķīrējtiesas procesiem un pašu GMAA varat atrast asociācijas mājas lapā

www.gmaa.de